

ORSZÁGOS
FOGYATÉKOSSÁGÜGYI
TANÁCS

Tárgy: OFT-ülés jegyzőkönyve

JEGYZŐKÖNYV

**Készült: 2022. augusztus 31-én a Belügyminisztériumban
(1054 Budapest, Báthory u. 10. Konferenciaterem)
az Országos Fogyatékosügyi Tanács (OFT) 10 órai kezdettel megtartott ülésén**

Az ülésen részt vett: 15 OFT-tag. Az ülés határozatképes

Az ülés napirendi pontjai:

1. Aktuális kérdések

Előterjesztő: **Fülöp Attila gondoskodáspolitikáért felelős államtitkár, a Tanács elnöke**

2. A termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményeknek való megfelelés általános szabályairól szóló 2022. évi XVII. törvény végrehajtási rendeletének előkészítése

Előterjesztő: **Fülöp Attila gondoskodáspolitikáért felelős államtitkár, a Tanács elnöke**

3. A 2021–2027. évekre vonatkozó, egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásához kötődő feltételek és tervek

Előterjesztő: **Fülöp Attila gondoskodáspolitikáért felelős államtitkár, a Tanács elnöke**

4. A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 33. cikkének 2. bekezdésének megfelelő független mechanizmus kialakítása

Előterjesztő: **Fülöp Attila gondoskodáspolitikáért felelős államtitkár, a Tanács elnöke**

Fülöp Attila gondoskodáspolitikáért felelős államtitkár, az OFT elnöke üdvözölte a megjelenteket, majd átadta a szót **dr. Szőke Lászlónak, az Országos Fogyatékosügyi Tanács titkárának**. A titkár elmondta, hogy a kialakult gyakorlatnak megfelelően az ülésről hangfelvétel készül, amely az írásos jegyzőkönyv elkészítéséhez jelent segítséget. A jegyzőkönyv vezetésére felkérte munkatársnőjét, Garamvölgyi Annamáriát, jegyzőkönyv hitelesítőnek pedig a Tanács Radó Ivánt választotta meg.

A jelenléti ív tanúsága szerint 15 OFT-tag van jelen, tehát az ülés határozatképes.

A titkár ezt követően javaslatot tett az ülés napirendjére. Fülöp Attila államtitkár javasolta, hogy a meghívóban szereplő 3-4. napirendi pontot együtt tárgyalja a Tanács, mivel azok szorosan összetartoznak. A napirendet a Tanács ezzel a pontosítással egyhangúlag elfogadta.

Fülöp Attila államtitkár azért javasolta az ülés összehívását, mert a jelenlegi gazdasági helyzetben sok olyan intézkedés és ezzel kapcsolatos kérdés felmerült, amelynek a megvitatása indokolt és emellett az egyeztetést több OFT-tag is szorgalmazta. Továbbá van néhány olyan aktuális jogszabály – például az akadálymentesítés vagy az EU-s források –, amikről fontos beszélünk.

Az államtitkár ezután bemutatta új kollégáit: **Csizi Péter szociális ügyekért felelős helyettes államtitkárt**, akihez a fogyatékosügy is tartozik, valamint **Prohászka Csabát, a Fogyatékosügyi Főosztály új vezetőjét**. Kérte a Tanácsot, hogy segítsék az új vezetők munkáját is.

1. napirendi pont

Aktuális kérdések

Fülöp Attila államtitkár a bevezetőjében hangsúlyozta: e körben a legfontosabb a rezsiárak helyzete és a rezsiárral kapcsolatos segítség és kompenzáció. Amikor azt a kérdést vetik fel, hogy a kormány magukra hagyja-e vagy sem a fogyatékosokkal élő embereket, mindenképpen figyelembe kell venni, hogy a magyar kormány mi mindent tett akkor, amikor ilyen rezsiárak vannak az egész világon.

A villamosenergia esetében még mindig fenntartunk egy rezsicsökkentett árat, ami a jelenlegi világpiaci árnál lényegesen alacsonyabb. Ez mindenkit érint, tehát minden Magyarországon élő fogyatékos személy, illetve a családja is megkapja ezt a rezsicsökkentett árat. Ugyanez igaz a földgázra is. Az államtitkár ismertette a különböző kategóriába tartozó fogyasztói árakat e tekintetben. Nemzetközi összehasonlításban sincs hasonló állami hozzájárulásra példa.

Ezen felül született egy másik kormányrendelet is, amely kimondta, hogy a fogyatékosokkal élő személyek által használt tárgyi eszközök energiafogyasztása után kedvezményre jogosultak a fogyatékosokkal élő emberek. A helyettes államtitkár korábban kérte az

érdekvédelmi szervezeteket, hogy tegyenek javaslatot, mely eszközök sorolhatók ebbe a körbe. Tette ezt azért, mert a konkrét eszközök konkrét energiafogyasztását szeretné kompenzálni a kormány azon túl, amit egyébként az általános rezsicsökkentéssel is mindenkinek megadott. Az ennek kapcsán született kormányrendelet három eszközt jelöl meg: az elektromos kerekesszéket, a mopedet és az oxigénkoncentrátort. Ezután számos további megkeresést kaptak, azonban az elvi döntés az volt, hogy az életvitelt könnyítő eszközökre nem, hanem csak azokra terjedjen ki ez a kompenzáció, amelyek a fogyatékos embereknek az állapotuk miatt szükségesek, és konkrétan ahhoz az eszközhöz köthető valóban plusz energiafogyasztást generálnak.

A tegnapi napon négy szervezet aláírásával érkezett egy olyan javaslat, melynek lényege az volt, hogy ezt a kedvezményt szeretnék kibővíteni az energiaár tekintetében egy magasabb kedvezményes árat meghatározva, a gázár tekintetében pedig olyan módosítási javaslattal, hogy kerüljenek bele a nagycsaládosok kedvezményezett körébe a bizonyos juttatással, így fogyatékosági támogatással, vakok személyi járadékával vagy emelt családi pótlékkal rendelkező családok. Ezzel kapcsolatban egyelőre az mondható el, hogy volt egy kormányzati döntés, ami arról szólt, hogy csak ezek az eszközök kerüljenek be a támogatotti körbe. Ennek a lehetőségét is megvizsgálják, de az államtitkár hozzátette, hogy előzetesen már bekérték a javaslatokat és a megszületett kormányrendelet nem ellentétes a beérkezett javaslatokkal. Az életvitelhez kapcsolódó igényeket ugyanis az átlag rezsziár-kompenzációval már támogatta a Kormány. Azt azonban figyelembe kell venni, hogy az energiaárrobbanás nem magyar sajátosság, hanem a világpiac egészére jellemző. Tehát alaptalanok azok a vádak, hogy a kormány ebben a helyzetben magára hagyná a fogyatékos embereket, mert – nemzetközi összehasonlításban – sehol nem kapnak nagyobb támogatást a fogyatékos emberek és családjaik ezekre a rezsziárokra, mint Magyarországon.

Szintén sok megkeresés érkezett az intézmények támogatásával kapcsolatban. Ebben a kérdésben rengeteg egyeztetést folytattak az elmúlt hetekben és a kormány elé került egy előterjesztés is erre vonatkozóan. Ez arról szól, hogy a mostani rezsziár-kompenzációval lehetőség szerint intézményfenntartótól függetlenül legyen valamilyen segítség.

Több megkeresés érkezett azzal kapcsolatban, hogy a közbeszerzést egyáltalán tudják-e folytatni a nagy intézmények. Sok helyen nem az a kérdés, hogy a gáz drága vagy nem drága, hanem az, hogy ajánlatot sem kapnak például gázra. Szeretnék azt elérni, hogy lehetőség szerint fenntartótól függetlenül legyen ennek is valamilyen támogatása. A Kormányinfo-n az is elhangzott már, hogy iskolákat, kórházakat és szociális intézményeket nem fog működés nélkül hagyni a Kormány. Szeptemberben remélhetőleg erről is születik döntés. Több civil és egyházi fenntartóval is egyeztettek. E téren az érdekvédelmi szervezetek, mint fenntartók csak nagyon csekély létszámú intézményt működtetnek. Szolgáltatásokat vagy szolgálatokat, mint például a támogató szolgálat, működtetnek, azonban e téren elsősorban a megemelkedett benzinár jelentheti a gondot. Látják ezt a problémát, dolgoznak rajta és a közeljövőben konkrét javaslattal is előállnak majd.

A következő, ami az aktualitásokat illeti: többen megkérdezték, hogy a szervezetek megkapják-e a támogatásokat. Ennek kapcsán fontos megjegyezni, hogy a választások után

kormányzati átalakításra került sor, jogutódlások történtek, például az EMMI megszűnt és bizonyos szakterületek a BM-hez kerültek át. Az államtitkár azonban biztosította a jelenlévőket, hogy a héten, illetve a jövő héten meg fognak történni a kifizetések, mivel rendelkezésre állnak a jogutódláshoz szükséges szabályzatok, dokumentumok. Így egyik szervezet sem fog elesni a második félévi támogatástól. A kifizetések tehát kizárólag az átalakítások miatt késnek, s ezért Fülöp Attila államtitkár elnézést kért az érintett szervezetektől. Az MVGYOSZ-nek a székház felújításával kapcsolatos felvetésére reagálva az államtitkár elmondta, hogy azt elindították, az Építési és Beruházási Minisztériumnak kell még a hozzájárulása, engedélye, hogy ez továbbfolytatódhasson. Egyelőre a minisztérium visszajelzésére várnak.

Ezt követően az OFT elnöke átadta a szót a Tanács tagjainak, hogy tegyék meg észrevételeiket, hozzászólásaikat.

Domán Zoltán (Halmozottan sérültek Heves Megyei Szülészövetsége) a halmozottan sérültek esetében a rezsizs kapcsolódóan észrevételezte, hogy itt nem az eszközökön van a hangsúly, inkább a lakás rezsijének a kifizetése okozza a nehézséget. Ezek a súlyosan sérült emberek ugyanis életük nagy részét fekvé töltik és nehéz lenne nekik elmagyarázni, hogy miért fűtenek otthon kevesebbet vagy, hogy miért kell nekik is takarékosabban élniük. Felvetette továbbá, hogy az egyik legnépszerűbb pelenka, a Tena lekerült a közgyógylistáról. Ezt nagyon sok tagtárs használta és most nehéz helyzetbe kerültek, mert váltaniuk kell. Persze vannak helyettesítő termékek, amiket fel is lehet írni, csak nem biztos, hogy amit felírnak, az be is válik. Javasolta, hogy a tárca megkereshetné a gyártókat, hogy azok állítsanak össze a pelenkákból 2-3 darabos próbacsomagokat, s azokat az érintett családok kipróbálhatnák, hogy melyik válik be közülük. Ha ugyanis felírják a 270 darabos csomagot és esetleg az nem válik be, akkor nem kérhetnek helyette másikat.

Az államtitkár válaszában említette, hogy 4 különböző pelenka a palettán maradt és már volt arra példa, hogy egy cég kivont egy terméket, mert nem sikerült megállapodniuk, de a többi terméket megtartották és idővel a kivont is visszakerült.

Kovács Ágnes (Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége - MEOSZ) utalt arra, hogy a MEOSZ mindenre reagált az elmúlt időszakban: így az üzemanyagárral kapcsolatban, a családokat érintő kérdésekben és az intézményeket érintően is. Kérdésként vetette fel, hogy az államtitkár lát-e arra lehetőséget, hogy az érintettek a jogszabálytervezetre is reagálhatnának, mert ez esetben tudtak volna olyan javaslatokat tenni, amelyekre szerintük most is rászorulna ez a jogszabály. Természetes, hogy akik ezt a kedvezményt megkapják, örülnek neki. De vannak olyan kerekesszéket használók is, akik a Kormány jóindulata ellenére kimaradnak a támogatásból, mert valószínűleg a jogalkotó nem volt azzal tisztában, hogyha valakinek aktív kerekesszék mellett elektromos kerekesszék is kell használnia, az együttlírási tilalom miatt ő nem a NEAK-tól fogja azt megkapni, hanem megveszi. De azt is ugyanúgy minden nap használnia kell. Nagyon örülne annak, ha az intézmények tekintetében történne valami, mert ő is intézményfenntartó Békés megyében és már előre tart az esetleges hétszeres összegű téli gázszámla kifizetésétől. Az intézményükben

halmozottan fogyatékos gyermekek is élnek, és ők továbbra sem maradhatnak fűtés nélkül. Ebben a szektorban sürgős segítségre lenne szükség. Ők rendelkeznek azokkal a szakmai tapasztalatokkal, amelyekkel segíteni tudják ezt a munkát és Kovács Ágnes kérte, hogy vonják be őket is a döntéshozatalba.

Bercse László (Értelmi Fogyatékossgal Élők és Segítőik Országos Érdekvédelmi Szövetsége - ÉFOÉSZ) rámutatott arra, hogy a célcsoportjukat érintő legaktuálisabb kérdések: a gazdasági válság; a rezszi- és megélhetési költségek növekedése, valamint a szociális szolgáltatások kilátásai. Továbbra is azt kéri, hogy az értelmi fogyatékossgal élő személyek és családtagjaik rezsivédelmi kedvezményben részesüljenek!

A családok fogyatékossgából következő rezsikiadásai éppen olyan jelentős többletköltséggel járnak, mint a segédeszközt használó sorstársaiké. Jövedelmi viszonyaik is hasonlóak, hiszen sokan egyszülős vagy egykeresős háztartásokban élnek, a társadalom peremén. Kifejezetten igaz ez a magas támogatási szükségletű személyekre, akik többségében otthon töltik az idejüket. Otthonaik gyakorlatilag 24 órás „gondozó otthonként” működnek. Ez a fűtés, világítás, valamint az egyéb árammal működő eszközök használatának folyamatos, fokozott igénybevételét jelenti. Ezekre figyelemmel szükségesnek tartják, hogy vagy a benzínhez továbbra is csökkentett áron jussanak az értelmi fogyatékossgal élő emberek családjai azután is, ha a jövőben megszűnne a benzínár lakossági korlátozása, vagy növekedjenek a számukra hozzáférhető pénzbeli juttatások összegei. A benzínár támogatását – véleményük szerint – ki kell terjeszteni a szociális szolgáltatókra is, pl. a támogató szolgáltatókra. Problémát jelenthet majd az is, ha a későbbiekben megszűnik az alapvető élelmiszerek ártámogatása. Fenntartóként tapasztalják, hogy az élelmiszerárak növekedése már most jelentős többletköltségeket okoz például a lakóotthonok működésében. A negatív változásokat már a családban élő érintett személyek is érzik, ezek pedig sajnos a közeljövőben csak fokozódni fognak.

Sáfrány Margit (Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége - SINOSZ) elmondta, hogy tegnap négy szervezettel közösen tettek egy javaslatot, amely azt mutatja, lehetséges a fogyatékossgügyi szervezetek körében a közös gondolkodás. Javasolta, hogy a rezsiköltségekről, valamint a kompenzációról a szervezetek egy külön időpontban egyeztessenek az államtitkárral. Mert az intézményfenntartás a többi szervezethez hasonlóan az ősztől számukra is problémát fog jelenteni. A siket és nagyothalló emberek is igénylik a közösségi tereket, a SINOSZ nem szeretné ezeket az áremelkedések miatt bezárni.

Radó Iván (Pszichiátriai Érdekvédelmi Fórum - PÉF) nem tartja hatékonyknak, hogy egy nappal az OFT-ülés előtt négy szervezet külön javaslatot adott be, amelyről a többi tanácsagnak nem volt tudomása. Álláspontja szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy azzal konzultáljon, akivel akar, de mivel az érdekek közösek, célszerű volna ezekben a kérdésekben valamennyi OFT-tagszervezet bevonásával együtt gondolkodni.

Papp Ágnes (Értelmi Sérülteket Szolgáló Társadalmi Szervezetek és Alapítványok Országos Szövetsége - ÉTA) csatlakozott Radó Iván hozzászólásához és hangsúlyozta, hogy éppen e közös gondolkodás jegyében kérték ők is az OFT összehívását. Köszönetét fejezte ki,

hogyan történt és így van mód a közös gondolkodásra és az egyeztetésre. A második levelükben pedig három szervezet: a Halmozottan Sérültek Országos Érdekvédelmi Szövetsége, a CéhHálózat és az ÉTA Szövetség sok egyéb probléma mellett szintén az együttműködés fontosságát hangsúlyozta. De ennek a lehetőségét ők nem külön tárgyalás során, hanem az OFT-ülés keretében látják a leginkább megvalósíthatónak.

Kedves Éda (Siketvakok Országos Egyesülete - SVOE) csatlakozott Sáfrány Margit hozzászólásához, és ő is szorgalmazta, hogy külön időpontban tárgyaljanak a felmerült kérdésekről. Hozzátette azonban, hogy a probléma nem homogén, akár a bentlakásos intézményekre, akár az ambuláns szolgáltatókra gondolunk. Tény azonban, hogy egyelőre sem a pontos számokat, sem a pontos igényeket nem ismerik. Az egyeztetésnek akkor látja értelmét, ha ezek az ismeretek, illetve információk mindenkinek a rendelkezésére állnak. Jelezte, hogy például a jelnyelvi tolmácsszolgálatokkal júniustól júniusig szerződnek egy fix összegre, tehát hogyha időközben bármilyen változás van, azt sajnos már nem tudják, csak egy szerződésmódosítással kompenzálni. Tehát amikor a saját szolgáltatásuknál vagy szervezetüknél már pontosan látják a problémát, akkor kell számszerűsíteni az igényeket és akkor lehet ezekről tárgyalni.

Radó Iván egyetértett Kedves Édával abban, hogy csak a konkrét számok ismeretében lehet dolgozni. Hangot adott azonban annak a meggyőződésének is, nem tartja valószínűnek, hogy az eddig felvázolt lehetőségek kibővíthetők lennének. Adott az államtitkár által felvázolt mozgástér és az szerinte nem fog változni akkor sem, ha a későbbiekben újból tárgyalni kívánnak a felvetett kérdésekről. Inkább azon kéne gondolkodni, hogy a fogyatékos emberek mivel tudnak hozzájárulni maguk is például a munkavégzés terén az energiaválság következtében kialakult helyzet javításához, és erre valószínűleg a Kormány is pozitívan reagálna.

Kővári Edit (Autisták Országos Szövetsége - AOSZ) elmondta, hogy tudomása szerint több szervezet is végzett felmérést, ezért támogatná azt a szakmai munkát és együttműködést, amelynek során ezeknek a felméréseknek az eredményei megismerhetőek lennének. Ez ügyben akár egy újabb OFT-ülést is el tudna képzelni. Radó Ivánhoz kapcsolódva elmondta, hogy az AOSZ-ban értik, mi a jelenlegi helyzet, s azt is, hogy részt kell vállalni a közös terhekből, valamint azt is tudák, hogy vannak korlátok. Ugyanakkor az OFT-nek pedig az a feladata, hogy javaslatot tegyen, illetve jelezzen a fogyatékos személyek helyzetével kapcsolatban.

Kisari Károly (Fogyatékos Emberek Szervezeteinek Tanácsa - FESZT) utalt arra, hogy a fogyatékosokkal élő emberek is különböző jövedelemmel rendelkeznek, általában alacsony jövedelműek. Szerinte a támogatásokat differenciálni kellene az eltérő jövedelmek szerint. Szólt arról, hogy vannak olyan támogatások, amelyek bizonyos esetekben, bizonyos jövedelem mellett már nem vehetők igénybe. Javasolta, hogy a Pénzügyminisztérium vizsgálja meg, miként lehetne a fogyatékosokkal élő embereket és családjaikat magasabb összegű támogatásban részesíteni. Bizonyos esetekben lehetőséget látna arra, hogy nem a rezsi költségeket kellene csökkenteni, hanem a jövedelmeket megemelni.

Hojdár Gergely (Démoszthenész Beszédhibások és Segítőik Országos Érdekvédelmi Egyesülete) Gyenes Katalin OFT-tag meghatalmazottjaként úgy látja, hogy a mostani válsághelyzet a munkaerőpiacot is megviseli majd. Az iránt érdeklődött, hogy a kormányzat folytatja-e a fogyatékossgal élők elhelyezkedését segítő programjait, illetve, hogy azok a fogyatékossgal élők, akiknek már sikerült elhelyezkedniük, kapnak-e valamilyen többletvédelmet, hogyha valóban rosszra fordul a helyzet és esetleg elbocsátásokra kerülne sor?

Fülöp Attila, az OFT elnöke válaszában úgyszintén fontosnak tartotta, hogy tudják-e számszerűsíteni az itt elhangzott javaslatokat, mert csak ez esetben lehet bármiféle kormányzati intézkedést tenni. Sajnos nem lehet előre látni, hogy milyen mértékű árnövekedés lesz akár egy hónap múlva és egyáltalán arról kell-e beszélni, hogy például drága a gáz vagy arról, hogy nincs gáz. Az államtitkár utalt arra, hogy Magyarországon egy család fogyasztása az áramot tekintve 90 ezer forint. Ha nem lenne ez a támogatás rajta, akkor ez a 90 ezer forint 680 ezer forint lenne ma. Tehát az állam a 680 ezer és a 90 ezer forint különbözetét, 590 ezer forintot ad oda minden családnak, azoknak a családoknak is, amelyekről most szó van. A gáz tekintetében ez éves szinten 1.763.000 forint lenne, ami helyett az átlagos fogyasztás 176 ezer forint, tehát itt több, mint másfél millió forintot tesz hozzá az állam. Minden család helyzetét – köztük a fogyatékossgal élőkét is – ez a támogatás javítja. Ami az intézményeket illeti, két lehetőség lenne: az intézmények finanszírozását egyedi fogyasztáshoz mérten egyedi támogatással kompenzálni, vagy azt, hogy megpróbálnak valamilyen átlagot kitalálni és a normatívát valamilyen százalékkal növelni, és azt biztosítani részükre. Ő csak a másodikat látja járható útnak. Bízik abban, hogy ez ügyben szeptember végéig lesz valamilyen döntés.

Az együttgondolkodás kapcsán leszögezte, hogy amennyiben az OFT, valamint a fogyatékossgügy egyéb szereplői együtt tudnak gondolkodni, annak mindig volt és lesz ereje. Ha például a MEOSZ-nak az az állítása a nagy nyilvánosság előtt, hogy Magyarországon nincs fogyatékossgügyi szakpolitika, akkor nehéz számon kérni bármit is a tekintetben, hogy mit tesznek vagy nem tesznek az érdekükben. Az együttműködésnek két oldala van és az akkor jó, ha kölcsönös. Különböző érdekvédelmi szervezetek különböző célcsoportokat képviselnek, és nem egy személy képvisel 600 ezer fogyatékos embert. Az államtitkár arra tett ígéretet, hogy ha kapnak olyan anyagokat, konkrét számadatokat, amelyek ennek a helyzetnek a bemutatására szolgálnak, akkor azt ő továbbítani fogja.

Ami a Tena pelenkára vonatkozó kérdést illeti, több helyről is kaptak ilyen megkeresést, s már egyeztettek is erről a NEAK főigazgató-helyettesével. Ez sajnos árázási kérdés a gyártók részéről. A NEAK arra hívta fel a figyelmüket, hogy e körben számos helyettesítő termék létezik. Ha van olyan termék, amelynek nincs helyettesítője, akkor kérte az államtitkár, hogy azt jelezzék és azt ők továbbítani fogják a NEAK felé.

Domán Zoltán az államtitkár válaszára úgy reagált, tisztában van azzal, hogy vannak helyettesítő termékek, De nem tudják pontosan, hogy melyik fog beválni a gyerekeknek. A

kísérletezés pedig nagyon hosszadalmas, és ha valakinek kiírják az egy hónapra szóló pelenkamennyiséget, és az nem vált be, sajnos nem tudnak helyette felírni másikat. És sok időbe telik, mire egy család megtalálja a számára megfelelőt.

Fülöp Attila államtitkár a foglalkoztatást érintő felvetésre reagálva megjegyezte, hogy a mostani helyzetben azt nem lehet tudni, hogy a jelenlegi 4,7 milliós foglalkoztatotti létszám meddig és hogyan tartható fenn. Nem zárható ki, hogy ez csökkenni fog. Ugyanakkor a foglalkoztatotti létszám növekedése sem zárható ki. Ha ezt a helyzetet fel lehetne használni oly módon, hogy a fogyatékos társadalomnak a nehézségén, kiszolgáltatottságán túli erejét akár a munkáján keresztül vagy más módon meg tudná mutatni, akkor az rendkívül előnyös lenne. Például amikor a Covid járvány idején nem volt elég szájmaszk, akkor a Kézmű Nonprofit Kft. vállalta, hogy minden más gyártást félretesz és a fogyatékos, valamint megváltozott munkaképességű dolgozói ezzel fognak foglalkozni. Az OFT elnöke szerint ez mindenfajta érzékenyítésnél többet jelentett. Kérte az OFT-tagok türelmét, hogy szeptember végéig az intézmények kompenzációját rendezhessék. Amennyiben ezzel kapcsolatban vannak konkrét számszerűsített adatok, azt juttassák el a tárca részére.

Kővári Edit hangsúlyozta, hogy az ő felmérésük rámutat arra, hogy nem feltétlenül a rezsiárak emelkedése okozza a legnagyobb gondot a családokban, hanem az élelmiszerek megvásárlása és az üzemanyag drágulása. Emiatt tartja fontosnak, hogy ha vannak felmérések és elemzések, azt érdemes lenne megnézni, hogy olyan döntés születne, ami valódi segítséget nyújt a családoknak.

Kovács Ágnes elmondta, hogy amikor a MEOSZ javaslatot tett akár az energia-, akár a gázzal kapcsolatban, akkor annak alapja az volt, hogy az ország különböző pontjain megkerestek olyan családokat, amelyek nagyon súlyos, halmozottan fogyatékos, magas ápolási szükségletű családtagot látnak el. Azt nézték meg, hogy az ő életvitelük milyen, tehát hogy ennek a családnak milyen az energia és gázfelhasználása. Egyértelmű, hogy az elektromos kerekesszéket használó embereknek kevesebb az energiaszükségletük, mint azoknak a családoknak, ahol nagyon magas ápolási szükséglet van. Javaslatukat a legsúlyosabb állapotú, a legmagasabb ápolási, gondozási szükségletű fogyatékosokban érintettek igényeihez igazították. Mivel a mozgássérültség annyira sokszínű állapotot eredményez, ezért gondolták, hogy a súlyos, halmozottan fogyatékos embereknek a szükségleteit veszik alapul. És hogyha ők beférnek a keretbe, akkor minden fogyatékosági csoport szükséglete, akár az okoseszközöké is befért volna.

Radó Iván azt tudakolta, hogy a kért számszerű adatok mire vonatkozzanak, esetleg betegéscsoportra, állapotra vagy anyagi helyzetre. Érdeklődött, hogy a legnagyobb fenntartó, az SZGYF megadta-e már az árakkal kapcsolatos adatokat.

Fülöp Attila, az OFT elnöke válaszában utalt arra, hogy ha az intézményfenntartóktól, szolgáltatásfenntartóktól kapnak konkrét, a megnövekedett árakra vonatkozó adatokat, azokkal már tudnak dolgozni. Az SZGYF részéről már megkapták az adatokat, de annyira eltérők az egyes intézmények igényei, hogy itt csak az átlagolás jöhet szóba.

Ami a magánszemélyeket illeti, van egy érvényes kormányrendelet, ha ehhez tudnak tenni olyan finomítást, amit meg is tudnak indokolni és teljesen életszerű, akkor azt továbbítani fogják.

Mivel több hozzászólás nem volt, az OFT elnöke a napirendi pontot lezárta.

2. napirendi pont

A termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményeknek való megfelelés általános szabályairól szóló 2022. évi XVII. törvény végrehajtási rendeletének előkészítése

Az államtitkár bevezetőjében utalt arra, hogy a CRPD alapján az akadálymentesítésre vonatkozóan volt egy EU-s irányelv többek között, ami a szolgáltatásokra és a termékekre is kiterjed. Ezt kellett a hazai jogrendbe átültetni. Ez nyáron történt meg, júliusban került kihirdetésre ez a törvény. Ez volt az, amit az OFT-tagok is megkaptak véleményezésre és amelyre rendkívül rövid idő állt a rendelkezésükre. Ez a törvény tartalmaz egy felhatalmazást, amely arról szól, hogy rendeletben kell kijelölni az ellenőrző hatóságot vagy hatóságokat, amely vagy amelyek az akadálymentesítésre vonatkozó szabálytalanságokat adott esetben megállapítják, és az kiterjed a szankció megállapítására is. Egyelőre ez a kormányrendelet a belső egyeztetés fázisában van, a különböző ágazati területek feletti hatáskört különböző hatóságoknak szeretnék delegálni. Ennek megfelelően a fővárosi, megyei kormányhivatalokat és az érintett minisztereket is szeretnék bevonni. Emellett, e tevékenység során a Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság szerepe megkerülhetetlen. A rendeletet november 30-áig kell elkészíteniük. Augusztus 31-ig, tehát a mai napig szeretnék a belső egyeztetéseket lezárni, és ezután szeptemberben bőven lesz idő arra, hogy az egyeztetésre ki tudják küldeni, többek között az OFT tagjainak.

Sáfrány Margit úgy vélte, hogy a Magyar Közlönyben nem módosult a szöveg, pedig a SINOSZ az eredeti szöveghez elküldött egy észrevételt a 2. § (2) pontja kapcsán. Sajnos az előterjesztés véleményezésére csak néhány óra állt rendelkezésükre, ezért ők kértek egy nap halasztást. Arról érdeklődött, hogy megkapták-e az utólag elküldött javaslatukat?

Fülöp Attila államtitkár válaszában elmondta, hogy a SINOSZ javaslatát megkapták, de sajnos nem fogadták el, mert az más törvényekkel nem volt koherens.

Bercse László elmondta, az ÉFOÉSZ számára kiemelten fontos, hogy hazánkban biztosítva legyen az akadálymentes és egyenlő eséllyel hozzáférhető környezet és információk az általuk képviselt értelmi fogyatékossgal élő személyek számára. Ez által is elősegítve az érintetti csoport társadalmi befogadását és támogatva őket az önálló életvitelben. Jelenleg főként a könnyen érthető kommunikáció módszerére szeretné felhívni a figyelmet, amely reményeik szerint a törvényalkotók figyelmét is felkelti, és a nevezett törvénnyel ellentétben, a végrehajtási rendeletben már megfontolják a könnyen érthetőség kifejezésének használatát.

Az értelmi fogyatékosokkal élő személyeknek számos eszközzel lehet biztosítani az egyenlő esélyű hozzáférést az őket érintő információhoz. Például: könnyen érthető tájékoztatóval a termékek és szolgáltatások, valamint a támogató-segítő technológiák használatáról, igénybevételek lehetséges módjairól.

A termékek és szolgáltatások igénybevétele során az értelmi fogyatékosokkal élő felnőtt személyeket minden esetben felnőttként, egyenjogú partnerként, valamint egy adott szolgáltatás igénybevevőjeként kell kezelni. Akkor is, ha megértése erősen akadályozott, illetve, ha ügyei viteléhez nagyfokú támogatást igényelne.

Végül, de nem utolsó sorban felhívta a figyelmet arra, hogy a törvényben említett „közérthető mód”, „megfelelő betűméret és betűtípus” fogalmak pontos definiálása szükséges a megfelelő végrehajtáshoz, alkalmazáshoz! Javasolják továbbá, a könnyen érthető kommunikáció fogalmának szövegszerű megjelenítését, valamint a szabályainak megfelelő betűtípusok felsorolását.

Fülöp Attila államtitkár elmondta, bíznak abban, hogy ez az implementált jogszabály ezt fogja segíteni. Köszönik az ÉFOÉSZ ez irányú együttműködését, mert ez valóban fontos jogszabály lesz ezen a téren.

Sáfrány Margit nyomatékosan kérte, hogy az ilyen jogszabályok véleményezéséhez legalább egy hét, de mindenképpen néhány óránál több idő álljon rendelkezésükre.

Fülöp Attila, az OFT elnöke jelezte, ő is örülne, ha több idejük lenne az előterjesztések véleményezésére, ám ennél sokkal tágabb határidő nekik sem áll a rendelkezésükre. Természetesen figyelnek arra, hogy mielőbb továbbítsák az ilyen jellegű előterjesztéseket.

Kovács Ágnes arról tájékoztatót, hogy nekik ezúttal szerencsésük volt, mert más forrásból, egy piacorientált szolgáltató szervezettől ők előbb hozzájutottak a jogszabálytervezethez. A minisztérium ugyanis a szolgáltatót ezt az anyagot már korábban megküldte, ők pedig megkérdezték erről a MEOSZ véleményét. Így a MEOSZ is korábban már véleményezhette azt, ennél fogva nem okozott gondot az erre kapott rövid határidő a számukra.

Fülöp Attila, az OFT elnöke érdeklődött, hogy melyik ez a piacorientált szervezet, ám erre nem kapott választ.

Kővári Edit hozzászólásában egyetértett Sáfrány Margittal, méltatlan ez a négy óra, amit a jogszabálytervezet véleményezésére kaptak. Örömet fejezte ki, hogy a MEOSZ mindenkinél korábban véleményezhette ezt a jogszabályt, ugyanakkor azt rendkívül aggályosnak tartja, hogy a többi fogyatékosügyi szervezet nem jutott ilyen lehetőséghez. És ez nem korrekt az általa képviselt autista emberekkel szemben sem. Szerinte ennek a feladatnak az OFT-ben lenne a helye és szerinte vissza kellene állítani az OFT-nek azt a korábbi respektjét, hogy itt szülessenek meg ezek a döntések, és egyenlő eséllyel képviselhesék szervezeteiket. Elmondta, hogy ők is készítettek egy javaslatot, ám tekintettel a négyórás határidőre, azt már nem tudták benyújtani, és csak dr. Tapolczai Gergely országgyűlési képviselőnek adták át. Javaslatuk ezért már nem kerülhetett be a törvénybe.

Fülöp Attila államtitkár maximálisan egyetértett azzal, hogy az OFT az egységes véleményalkotásával az ő munkájukat messzemenőkéig könnyítené.

Mivel több hozzászólás, észrevétel nem volt, az OFT elnöke e napirendi pontot lezárta. Következett a 3-4. napirendi pont együttes tárgyalása.

3. napirendi pont

A 2021–2027. évekre vonatkozó, egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásához kötődő feltételek és tervek

4. napirendi pont

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 33. cikkének 2. bekezdésének megfelelő független mechanizmus kialakítása

Fülöp Attila államtitkár szólt arról, hogy a 2021–2027. évekre vonatkozó, egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásához feljogosító feltételek lesznek, és ezeknek az esetleges nem teljesítése pénzügyi következményekkel fog járni. Az a szankciója, hogyha egy feljogosító feltétel nem teljesül, akkor minden konstrukció vonatkozásában felfüggesztésre kerülhet a pénzügyi folyósítás a bizottság részéről. Az is fontos, hogy nincs a feljogosító feltételeknél részteljesítés, tehát egy feljogosító feltétel csak akkor tekinthető teljesítettnek, ha minden részfeltételnek megfelel. Egy 2021-es európai parlamenti és tanácsrendelet alapján összesen 4 horizontális és 16 tematikus feljogosító feltétel van. A 4 horizontális feltétel sajátossága, hogy az összes operatív program sorsát befolyásolja. Ebből az egyik horizontális feljogosító feltétel a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ egyezmény végrehajtásáról és alkalmazásáról szóló EK tanácsi határozattal van összhangban. E vonatkozásban három kötelezettségünk van. Az első az, hogy a fogyatékossgügy területén tett intézkedéseket mérhetővé kell tenni és a mérhető számokat valamilyen rendeletben közzé kell tenni. Az a megoldási javaslat ezzel kapcsolatban – és erről több OFT-szervezettel egyeztettek is a mostani intézkedési terv kapcsán –, hogy az intézkedési terv határidejét tolják ki 2023. december 31-ig, ezt részben a Covid is indokolja. Azonban, ha ezt megteesszük, akkor célszerű lenne, ha mérhető számokat, indikátorokat is feltüntetnénk. Ez egyébként összhangban lenne a bizottság javaslatával is. A különböző szakterületektől, a közlekedéstől kezdve az igazságügyön át a kultúráig, kértek olyan indikátorszámokat, amelyek mérésre alkalmasak. E tekintetben az intézkedési terv módosításának az előkészítése már megkezdődött. Az anyag egyelőre belső egyeztetésen van, és ebbe, megfelelő időben, az OFT tagokat is be fogják vonni.

Van egy másik rögzített kérése a bizottságnak, ami arról szól, hogy minden tagország megfelelően auditált statisztikai adatrendszerből már a konstrukció kiírásánál használjon adatokat és mérje utána azokat, amit csatoljon vissza. Az a meglátásuk, hogy a megfelelő adatok auditálásánál partner kizárólag a Központi Statisztikai Hivatal lehet, mert a KSH az egyetlen magyar szervezet, amelynek az Európai Unió is elfogadja az adatait. Azt a javaslatot

tették, hogy az a kormányrendelet, amely az uniós pénzek felhasználásáról szól, egészüljön ki azzal, hogy minden konstrukció esetében köteles megvizsgálni a konstrukció kiírója a fogyatékossgal érintettséget adatok alapján és ezt köteles a konstrukció kiírásában is használni, és ehhez a KSH adatai a mérvadóak. E rendeletmódosítás elindult, remélhetőleg szeptemberben ez meg is történik.

Mindezek mellett az OFT-n belül talán leggyakrabban felmerült kérdés a független mechanizmus problémája. Mert a bizottság azt is kéri, hogy ennek a független mechanizmusnak a kereteit alakítsuk ki. Erre az OFT-ben korábban külön munkabizottság alakult, amely azt vizsgálta, hogy a párizsi alapelvekkel összevetve mi lenne a legjobb megoldás. A legutóbbi javaslat, amit a Miniszterelnökség, így azon keresztül a bizottság felé megtettünk, a civil szervezetek által megfogalmazott javaslat volt a független mechanizmusra vonatkozóan. Ez többszöri próbálkozás után végleges elutasításra került, mert az a bizottság határozott álláspontja, hogy civil szervezetek közvetlenül nem vehetnek részt a független mechanizmusban, mert ők sem függetlenek, pláne azok a szervezetek, amelyek valamilyen állami támogatást kapnak. Ezek után – a magyar közigazgatást és közjogi rendszert megvizsgálva – egy lehetőség mutatkozik, az alapvető jogok biztosának a hivatala.

Mindezek alapján az államtitkár azt kezdeményezte, hogy az alapvető jogok biztosának hivatalában legyen létrehozva egy olyan független mechanizmus, ami megfelel a CRPD-nek, és megfelel a párizsi alapelveknek is. Egyébként az elmúlt időszakban odakerült például az EBH, a Rendészeti Panasztestület, az OPCAT, ott lehetőség van civil szervezetek bevonására bizonyos ügykörökbe tanácsadó testület jelleggel, de nem direkt, közvetlenül civil szervezetek kapják a független mechanizmus jogát. Ez az egyetlen megoldás, ami elfogadható. E célból az alapvető jogok biztosának hivataláról szóló törvény módosítását kell kezdeményezni.

Mivel eddig egy külön kormányrendeletben meghatározottak szerint az Országos Fogyatékossgügyi Tanács látta el a független mechanizmus szerepkörét, ezt a kormányrendeletet hatályon kívül kell helyezni. A jövőben az OFT-nek nem lesz ilyen jogosultsága és feladata, ez pedig azt is jelenti, hogy az OFT az eredeti funkciója szerint működhet. A Kormány tanácsadó testületként a munka sokkal hatékonyabb lehet. Az OFT és az FTB munkáját onnantól újból értelmezhetjük és esetleg szó lehet e két testület összevonásáról. Ami pedig eddig a független mechanizmus miatt terhet jelentett – hogy az OFT-ben is részt vesznek kormányzati emberek –, ha megszűnik ez a feladat, akkor tud jó párbeszéd kialakulni, ha több kormányzati szereplő van, aki más területet is visz.

Ami a fogyatékossg területét illeti, a fogyatékos személyeknek és pszichiátriai betegeknek nyújtott közösségi szolgáltatásokat szeretnék fejleszteni. Itt kiemelten gondolnak a nappali ellátásra, akár a hétfégi nyitvatartás bevezetésével is. Továbbá folytatni szeretnék a megváltozott munkaképességű emberek munkaerő-piaci helyzetének javítását is. Az alapszolgáltatások hosszított és hétfégi nyitvatartását tehát ösztönözni kívánják, emellett a személyi asszisztencia szolgáltatás nyújtására szintén javaslatot tettek. A hozzáférés, az akadálymentesítést segítő programok is a javaslatok között szerepelnek. És szeretnék azt is, hogy ha folytatódni tudna a nagy fogyatékossgügyi intézmények kiváltása, illetve a lebontása. Az azonban biztos, hogy a bizottság semmifajta olyan támogatást nem fog jóváhagyni, ami intézményhez kötődik. Tehát például az intézmény kifestését, a kondícióinak

javítását, az intézményben dolgozó emberek képzését a bizottság semmiképpen sem fogja támogatni. Ezzel szakmailag lehet vitatkozni, de változtatni nem tudnak rajta.

Kövári Edit megjegyezte, fontos lenne az alapszolgáltatások fenntarthatóságának a kérdésével is foglalkozni majd, amikor arra lehetőség nyílik. Ugyanis mindenkinek az a félelme, és azért gondolkodik, hogy pályázzon-e, mert nem látszik a fenntarthatóság a jelenlegi finanszírozás mellett.

Bercse László elmondta, hogy a 2021-2027. évekre vonatkozó finanszírozási ciklusban is szükség van forrásokra a bentlakásos intézmények átalakításához és kiváltásához. Szükség van továbbá a közösségi-alapú szolgáltatások fejlesztésére, hogy az érintettek nagyobb számban és minőségi szolgáltatásokhoz férjenek hozzá. Fejleszteni kell például a támogató szolgáltatásokat, és a személyi segítséget, hogy azok nagyobb kapacitással és óraszámban legyenek elérhetőek. Ezen kívül létre kell hozni továbbá a személyi asszisztencia rendszerét is. Pályázatokra van szükség a támogatott döntéshozatal elterjesztésére is, hogy be tudja tölteni valódi szerepét, mint a gondnokság alternatívája. Szükség van továbbá a könnyen érthető kommunikációnak, mint az információhoz való hozzáférés fontos eszközének elterjesztésére is. Támogatni kell a módszerről szóló képzéseket, és az ezzel foglalkozó módszertani központok kialakítását.

Kisari Károly utalt arra, szükség van olyan programokra, amelyek a fogyatékos embereknek a nyílt munkaerőpiacra jutását segítik, s ezeknek a fenntartását, mentorálását is támogatni szükséges. Ez ugyanis az értelmi fogyatékosok esetében mentor nélkül nem lehetséges. Adódnak olyan pluszköltségek, amiket nem tudnak kitermelni. Ha a fogyatékosokkal élők jövedelemtermelő képessége javulna, akkor lehet, hogy magasabb minőségű szolgáltatásokat tudnának vásárolni, például önálló lakhatásnál vagy olyan jövedelmük lenne, amitől minőségileg az életük, az életszínvonaluk javulhatna.

Fülöp Attila államtitkár utalt arra, hogy ez eddig is így volt, az előző ciklusban is volt lehetőség arra, hogy a mentorok bérét elszámolhassák. Ezt annyira fontosnak tartották, hogy a tavalyelőtt módosított MTV-be éppen ezért került be, hogy a rehabilitációs hozzájárulás kapcsán el lehessen számolni a mentoroknak a bérét is valamekkora mértékig. Tehát ha lesz ilyen pályázati kiírás, abban a mentorok is szerepelni fognak.

Sáfrány Margit rámutatott arra, hogy a SINOSZ az operatív programokhoz tett már javaslatokat és észrevételeket. Hangsúlyozta annak fontosságát, hogy a fogyatékos személyek számára az egyenlő esélyű hozzáférést biztosítani szükséges. Ezeknek a programoknak hozzá kell járulniuk ahhoz, hogy befogadó társadalom legyen, és biztosítani kell a fogyatékosokkal élő személyek önálló életvitelét.

Radó Iván utalt arra, hogy a támogatott döntéshozatal az egyik olyan fontos téma, amit az ENSZ és az EU egyaránt támogat. Azonban nem hagyható figyelmen kívül, hogy néhány év alatt mindössze ötezer fővel csökkent a gondnokság alatt állók száma – ez kb most ötvenötezer fő. Sajnos ezen a téren is tapasztalhatóak voltak visszaélések. Az is nagyon

különös, hogy a gondnokság alá helyezett emberek 99 százalékánál az ügycsoportok mentén történő döntésnél a vagyon valamiért mindig szerepel. A támogatott döntéshozatal ennek is elejét tudná venni. Csak fel kellene hívni a bíróságok figyelmét, hogy alkalmazzák az erről szóló, 2013 óta létező törvényt.

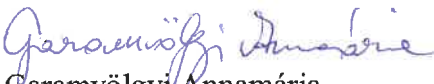
Kedves Éda úgy látja, hogy az előző EU-s foglalkoztatást elősegítő projektek inkább az egészségkárosodott emberek munkába helyezését segítették elő. Ez nyilván egyszerűbb volt, mint a fogyatékos emberek foglalkoztatása, munkába helyezése. Ha ezek a források megérkeznek, és ezeket pályázati úton előkészíti a tárca, feltétlen szükségesnek tartja a kérdés újbóli átgondolását, milyen meglévő rendszerek vannak, például az elemi rehabilitáció, amire rá lehetne építeni, ami célcsoportspecifikus lenne. Ezzel is növelni lehetne e foglalkoztatási programok hatékonyságát és sikerességét.

Fülöp Attila, az OFT elnöke kiemelte, hogy bármilyen ezzel kapcsolatos javaslatot örömmel fogadnak. Helyettes államtitkár úr is, főosztályvezető úr is komoly tapasztalatokkal rendelkezik az MMK-s foglalkoztatás terén. Bár a mostani, 45 százalékos MMK-s foglalkoztatás is szép eredmény, de Belügyminiszter úr azt kérte, hogy a ciklus végére ennek el kell érnie a 60 százalékot.

Az OFT elnöke kérte a Tanács tagjait, forduljanak bizalommal az új vezetőkhez, mert mind Csizi Péter helyettes államtitkár úr, mind Prohászka Csaba fogyatékosügyyi főosztályvezető úr készséggel állnak a rendelkezésükre és rajtuk nem fog múlni, hogy aktív párbeszédet folytathassanak a szervezetekkel.

Mivel több hozzászólás nem érkezett, az államtitkár megköszönte valamennyi résztvevő együttműködését és 12 óra 30 perckor bezárta az ülést.

K.m.f.

Garamvölgyi Annamária
jegyzőkönyvvezető

Fülöp Attila
elnök

Radó Iván
jegyzőkönyv-hitelesítő